

Skaitymai

Nr. 23 (20)

Augsburgas, 1946 m.

birželio mėn. 8 d.

II metai

VERUTĖ

[„Inteligenti“ palata]

IV

Naktigoniams ji paldinėjo po kojų, pradėdai dovanoti, paleisti ją, sakėsi esanti nieko nekaltą ir nežinantį, kas bažnyčią apvogę. Kadangi ji keletą kartų mėgino pabėgti, o vedama nenorėjo eiti iš vietos, tai naktigonai ją apdūžė ir, surišę užpakaly rankas, pristatė policijai.

Buvo dar labai anksti, ir visas miestelis tebeniejojo. Nuovadų ponaktiniu buvo žemargas Trofimovas. Antstolis Žuravilovas žinodamas, kad spraukinas lošia pas grupą kortomis, bodėjo visą naktį, ir pati lošė kortomis pas akcininką ir gėrė alą. Nežinint tai, kad buvo perkači kraužės ir pernakt nemiegojęs, kai Trofimovas pranešė, kad vyras sugavęs bažnyčios vagilką, grupą kambarinę Verutę, vienu metu išspagiriojo ir, pastatęs akis, rūšiai paklausė:

— Ka plepi? Kalkė aiškiai Trofimovas paaiškino, kaip mokėjo. Antstolis išsiskubino į nuovadą ir skubodamas vien tik galėjo, kad tai yra tik koks nors nesupratimas, kad Trofimovas ką nors supainiojo, ir kad jam neteks atkeršyti puikiolei dvariškei už jo panikinimą.

— Raskidai... Raskidai... — dar iš tolo suriko jis ir ankstyvas smalscolius, susirinkusius prie nuovados vartų.

Tvirtu žingniu ėjo į vidaus. Verutė surištomis užpakali rankomis sėdėjo ant grindų ir visa drebojo. Ją sergėjo trys naktigonai. Pamačius antstolį, ji kriūnelė ir norėjo išstraukti rankas.

— Ždravstvyte, baršnie! — prabilo, nežinodamas į ją, Žuravilovas ir, kabindamas ant kabilo kalkietis, palieję naktigonams atišti rai rankas. Verutė, vos atleido rankas, ūmai antstolo ir didelis restauras žingniuais žengė į antstolį ir puolė jam po kojų. Antstolis sumlio, atkišo rankas ir,

neprisileisdamas, atstūpamas atstraukė.

— Nejam iš tikrųjų! — ponesė jis, ir užsiedė jo akys.

Verutė vėl atsisedo antstoje, artiau stalo ten, kur ji norėjo apkabinti antstolui kojas, ir tyliai pravirko.

Žuravilovas, nekvepdamas į ją dėmesio, ilgai leikėjo kalkietis popieris ir suradęs pradėjo klausinėti naktigonų. Trofimovą gi išsūtė į miestelį parnešti siuką ir alaus.

Išklusinėjęs naktigonius ir davęs pasirašyti, atleido juos namo. Pats gi tyšėjo, kol Trofimovas atnešė išdarytą siuką ir alų.

— Na, tai kaipgi ponesė, — pagaliau prabilo jis į Verutę, išgėręs pusę stiklinės alaus, — prisipaikint geriau nuo širdies ir viską atvirai išpasakokit, o tai sumažios jūsų bausmę...

— Aš nieko nekaltu, — atsiliepė nuo grindų Verutė ir pilnais akara akimis pažvelgė į antstolį.

— Kaip nieko nekaltu? O bažnyčią išvogė kas?

— Aš nieko nekaltu... Dovanokit... O pinigais ir pradžių buvau pasipėsi po grindimis, o poškiau į priūdį įnešiau.

— Į kokį priūdį? Dvarot!

— Taip, dvaro.

— Gerai, panele, gerai... O kas jums padėjo skarbonką nupėdėti!

— Aš nieko nekaltu. Dovanokit dėl žaidų Kristaus... — Ir Verutė, užsidedusi delnus savo veidui, pravirko balsu.

— Nekaltu, nekaltu, — pašoko antstolis ir trenkė kumščiu į stalo, — o dėl ko kalkė bėgė su rūbų ryšuliu į Ameriką pabėgti norėjai? ... Aš — ir antstolis, slėpdamas rankoj ūn nugaros rimbą, šėjo iš užstales.

Verutė persigando ir, atsikėlusiu nuo grindų, atstūpama pradėjo traukti prie durų. Priėjusi prie durų, iškėlė akis,

Vizuolis

ir taip susitraukė, tarytum smūgio iš antstolo lachdama.

— Na, prisipaikint, su kuo apvogei bažnyčią. Kas tavo meilutis? — ir antstolis, nutvėręs ją už rankos, atitraukė nuo sienos ir da kartu kirtu rimbą per pečius.

Verutė riktėlėje, sulinko ir susmako kurtę.

— Ystat! — dar rūšiau riktėlėje antstolis ir, kai mergina atsistėjo, galais pirštų šėrė jai porą kartų per žandą...

Kaip jis tardė ją toliau, niekas nežinojo, tik kai Trofimovas ėjo į miestelį dar antstolui alaus parnešti, žmonių jai prisirinko pilna gatvė, ir visi retinamoje ir karščiausio.

— Na, šas? Kaip? — visi klausinėjo Trofimovo.

— Muša, — atsakinėjo jiems Trofimovas, kratydamas galvą ir brukdamasis per minią.

— Užmoit tokią vagilką, o ne moit!

— Gyvat odą nupūt, paleistuvei...

— gudėjosi minioje balsų. — Dar neprisipaiksta, gyvatė!

— Žinoma, kokia motina, tokią ir dukrę.

Spraukinas nukoėjo pas kleboną. Antstolis pranešė ir jam. Netrukus minioj pasklido gandų, kad vagilką vesią į bažnyčią ir reikalavimą parodyti, kaip ji guplėšiai skarbonką. Žmonės dar labiau sujudo. Žinia pasiekė ir dvarą. Atėjo ir dvariškių. Apie Verutę kalbėjo ir pasakojo būta ir nebūtų daiktu.

Pagaliam iš klebonijos pranešė nuovadai, kad posas spraukinas atskelės ir liepa vagilką atvesti į bažnyčią. Keturi žemargiai išvedė Verutę iš nuovados. Minia valandikai iš apmirė, bet kai antstolis suriko ir liepė visiems prisilaikyti, stajpa visi subrūdo ir pasigirdo reikalavimų atiduoti vagilką į jų rankas. Kadangi antstolis keliems drausoliams šėrė rimbą per galvą ir grasė kilems, tai iš tolo pasipylė į „vagilką“ akmerys ir grūmojimai. Žemargiai atstatė lauktuvas.

Bažnyčioje jau laukė drąsios „vagilkos“ spraukinas, klebonas ir keletas parapijonių vyrų. Verutė, pa-